

ONPARTYDIGE
BEOORDEELING

DOOR X...

VAN DE ONPARTYDIGE BEOORDEELING

DER

GESCHIEDENIS VAN AERSCHOT,

Uitgegeven door M. CH. LEYSSENS,

GEAGREGEERDEN PROFESSOR VAN HET MIDDELBAER ONDERWYS,
REGENT BY 'S RYKS MIDDELBARE SCHOOL TE AERSCHOT, ENZ.

Alternis dicetis : amant alterna
Camoenae. VIRGILIUS.



LOVEN,

BIJ DE DRUKKERY VAN DE W^o MASSAR, VOLKS-PLAETS, 49.



ONPARTYDIGE
BEOORDEELING

DOOR X...

VAN DE ONPARTYDIGE BEOORDEELING

DER

GESCHIEDENIS VAN AERSCHOT,

Uitgegeven door M. Cn. LEYSSENS,

GEAGREGEERDEN PROFESSOR VAN HET MIDDELBAER ONDERWYS,

REGENT BY 'S RYKS MIDDELBARE SCHOOL TE AERSCHOT, ENZ.

Alternis dicetus : amant alterna
Camoenæ. VIRGILIUS.



LOVEN,

UIT DE DRUKKERY VAN DE W^e MASSAR, VOLKS-PLAETS, 49.



deeling welke in zyne teekeningen en teekeningen
het beschrift nemen van de verandering der ver-
gelyking te vermelden.
Indien men zyn teekening teekening had, kon ik die teken-
deeling teekening ook niet het zelve teekening hebben,
aan het teekening teekening teekening teekening
teekening teekening teekening teekening teekening
teekening teekening teekening teekening teekening

Maer, toen ik zisten teekening teekening teekening
teekening teekening teekening teekening teekening

Toen M. Leyssens zyne *Geschiedenis van Aerschot* in
het licht gaf, was hy ver van den hoogmoed te hebben
een volmaekt werk te voorschyn te brengen; inte-
gendeel, hy zegde in zyn *Voorwoord* dat, aengezien hy
geenen voorganger tot gids had, er misschien hier of
daer eene dwaling of verzuimenis zou kunnen in te vinden
zyn, en verzocht daerom degenen, die dit zouden ontwaren,
hem de daertoe betrekkelyke aanmerkingen te willen
mededeelen.

Door die woorden onderwierp hy zich aan het oordeel
der persoonen, die door hunne geleerdheid eenen gegrond-
den raed daerover konden geven.

Maer wat is er gebeurd?

Onwetenden, in de volle beteekenis des woords, komen
in het openbaer een schrift te verspreiden, dat niet alleen
een bewys is van de diepste onkunde in geschiedenis,
tael- en letterkunde, maer daerby nog het kenmerk van
een allerbedorvenst, van een allerondeugendst karakter
draegt.

Inderdaed, niet enkelyk bespot men den schryver per-
soonlyk daerin, niet enkelyk krenkt men er zyne eer,
zyne achting, zyne faem; neen, al wat de stad van deftige
burgers inhoudt, wordt in die vuile bladzijden door den
modder gesleept.

Ook de plompe ruwheid van die kwaedwillige beoor-



deeling walgde myne stadgenooten en deed M. Leyssens het besluit nemen van ze onder de verſmading der vergetenheid te verpletteren.

Indien men zich daerby bepaeld had, zou ik die ſchandelyke woorden ook met het ſtilzwygen geſtraft hebben, aen God de woorden onzes Zaligmakers toesturende : « Heer, vergeef het hun, want zy weten niet wat zy doen. »

Maer, toen ik gisteren avond door hen in het dagblad dit vuil ſchrift aengeprezen en al dezelfs ſmaedwoorden, in weinige regels, vernieuwd zag, voelde ik het my ten pligte, ter verdediging des ſchryvers, de pen in de hand te nemen.

Domme hekelschryvers, gy hebt uw lied op de rekening van M. Leyssens zoo wel gezongen, gy zult my dan nu ook eens het genoegē verſchaffen uwen lof uittegalmen.

« *Amant alterna Camoena*, » dat is, de zanggodinnen beminnen dat men by beurte zinge, zegt Virgilius.

Ik zal my nogtans wel wachten u in uwe platte verwytingen en hatelyke vervloekingen na te volgen. De laſtertael is het wapen der ſlechten. De zuivere waarheid te zeggen, dat is myn doel.

Indien gy het niet ſchynt te weten, ik toch ben overtuigd dat de God dien wy aanbidden, de vergeting der beleedigingen voorschryft, dat hy beveelt het kwaed met het goed te loonen.

Aerschot, den 13 Mei 1853.

DE WEL EDELE EN GELEERDE SCHRYVERS

VAN DE

OORDEELLOOZE BEOORDEELING

DER

GESCHIEDENIS VAN AERSCHOT.

Mits gy in de *Bucolica* verward zyt en met de woorden : *A jove principium* aenvangt, zal ik met de laetste uitdrukking van hetzelfde vers beginnen :

Jovis omnia plena, dat is, gansch ons boekje is vol bewyzen der onkunde en plompheid dier domme mannen, die, onder den dekmantel der ſchynheiligheid gedoken, de vuile *Beoordeeling der Geschiedenis van Aerschot* komen uit te geven.

Wie zyt gy, inderdaed, gy, dwazen, welke die morsige bladeren in omloop gezonden hebt ?

Men bemerke dat ik zeg : dwazen, die domme beoordeeling is zichtbaerlyk, gelyk het de verschilligheid van styl genoeg aenduidt, een ſamengesteld werk, waerin meer dan een dier heete breinen de overmaet zyner zotheden uitgegoten heeft.

Ik ga ze volgens het order hunner verdienſten opnoemen.

In de eerste plaets biedt zich een perſoon aen, welke zyne waerdigheid beter zou moeten waerderden dan zich met zulke ſchandelyke ſchriften te bemoeijen, ze rond te geven en aen te pryzen. Die man boezemt eerbied in door zyne diepe geleerdheid : het is een tweede Bossuet. Ook is het jammer, is het beweenlyk dat men dien heer het prediken

niet kan toelaten. Men moest hem dit ten minste toestaan voor de fransch sprekende personen. Aerschot zou er by winnen : van mylen ver zou het volk komen om dien alles bewegend en vervoerenden redenaar te hooren. Hy is een klaer bewys van de spreuk : het is het hart dat de welsprekenden maekt, *pectus est quod disertos facit*.

Men verhaelt dat op den klank zyner fransche toonen de steenen zich bewogen en zich van zelve op Aerschotsmuren verhieven.

*Aux accords de sa voix les pierres se mouvaient
Et sur les murs d'Aerschot en ordre s'élevaient.*

Iedereen is ongetwyfeld nieuwsgierig om den oorsprong van dien buitengewoonen persoon te kennen.

Nu, vóór eenige jaren leefde zyne familie in eene landelyke gemeente, by de noordelyke grenzen der provincie Brabant, anderhalve myl ten noord-westen van Diest, gelegen. Derzelver voornaemste bezigheid bestond in het bebouwen onzer gemeene moeder, de aerde.

Dit wordt hier slechts herinnerd om de beknibbelaers na te volgen. Ploegen is immers geene schande, mits Horatius zingt :

*Beatus ille qui procul negotiis
Paterna rura bobus exercet suis.*

Keeren wy terstond tot onzen held, dit licht van Aerschot, terug. Wat de geboorteplaats van dit geestig manneken aengaet, is men het nog niet eens : negen verschillende plaatsen stryden voor de eer van dien schranderen geest onder het getal harer inboorlingen te tellen, en tot nu toe, even als met de geboorteplaats van Homer, den vader der griekse dichters, is het geschil nog ongeëindigd gebleven... *Certant et adhuc sub iudice lis est.* Hor. *Ars poet.*

Ik neig nogtans voor de meening van hen, die denken dat onze stad hem te regt mag als Aerschotenaar weder-eischen.

Beatus ille! Gelukkig hy, gelukkig onze stad, indien, zy nooit dien mensch gekend had, dan zou zy zulke proeven niet gezien hebben van eene eindelooze ondankbaerheid, hy, die dezelfde heeren, welke hem gemaakt hebben hetgeen hy is, die hem van boer tot heer verheven hebben, die hem van den papketel en de melktyl aan eene burgerstafel hebben gezet, zoo schandelyk versmaedt !

Gy vraegt den schryver, waerom hy zynen naem Charles schryft ?

Hy heeft niet Charles, maer Ch. geschreven, eensdeels, omdat hy aldus zyn handteeken gewoon is te stellen, en ten anderen, omdat schryvers van groot gezag in de vlaemsche letterkunde, als Ledeganck, hetzelfde gedaen hebben.

Maer ik zal aen u vragen, waerom niemand van u zynen naem op de *Oordeellooze Beoordeeling* heeft durven plaetsen ? Omdat gy lafaerds, omdat gy bloodaerds zyt.

Van dezen verdienstvollen persoon dalen wy van eenen graed tot eenen niet min achtbaren, schranderen en geleerden man.

Om dien heer niet te kwetsen, zal ik my vergenoegen met te zeggen dat hy het edele ambt van den mensch te vormen, van dit verheven schepsel tot zyne eeuwige bestemming op te leiden, is gaen aanpakken toen hy niet meer wist van wat hout pylen te maken, na verscheidene jaren te Brussel en elders aen de schrynwerkersbank geslaefd, en overal door zyn uitmuntend gedrag uitgescheenen te hebben.

Ik zal by hem van geene zedeloosheid spreken, dit ware zekerlyk eene valsheid.

Neen, M. Leyssens is zedeloos, die moet met het schandwoord van zedeloos beschimpt worden. Maer gaet dan eens inlichtingen nemen in het gesticht, waerin hy zyn eerste onderwys; en zyne eerste opvoeding gehad heeft, gesticht, dat onder het bestuur van eenen priester staet, die in deugd en geleerdheid uitmunt, doorleest al de over

hem gedane verslaggevingen zyner vroegere, geestelyke overheden, dan zult gy zien hoe hy daer onder betrek van godsdienst en zeden geboekt staet.

Wat, gy zult hem zedeloos noemen! Werpt dit scheldwoord op anderen, op wien het beter zal toegepast zyn.

Hier zou ik nog veel kunnen en moeten zeggen; ja, ik zou van zaken moeten spreken, die den schaemteblos op de wangen zouden doen komen, maer ik wil myne lezers niet ontstichten.

Indien ik by de twee personen, die ik in overzigt kom te nemen, nu nog eenen derden voeg, die door anderen dan door my veeltyds de *weggejaegde seminarist* genoemd wordt, daerby twee onkundige kladschilders en eenen laetsten, die zich beter in stof van baerdkrabbery dan in letterkunde verstaet, dan hebt gy zoo al de byzonderste der groote verstandenen en hooge personen, die of het zy aen de *doelme Beoordeeling* over de Geschiedenis van Aerschot geholpen of tot deszelfs verspreiding bygedragen hebben, en welke den schryver en het puik der stad voor weetnieten en verachtelyke mannen durven uitmaken.

Is het nu te verwonderen dat de Beoordeeling zoowel aeneenhangt, alhoewel zeker persoon, behendiger dan zy, uit hoofde zyns tegenwoordigen stands, zich met het samenvoegen hunner verstrooide stoffen wel heeft willen bezighouden?

Wat, durft gy een werk beknipten! Leert eerst uwe tael zonder die grove fouten schryven, waarvan uw vuil boekje krielt, en die ten minste wel tot het getal van tien duizend beloopt.

Ik zal er u straks wat opnoemen.

Gy zegt dat de schryver zich vleit zyne tael zoo wel te kennen. Ik zie niet waer hy ergens zulk iets geschreven heeft, maer, mits gy my op de zaak brengt, durf ik u toch wel zeggen dat hy u niet alleen daerin, maer in vele andere vakken, wat slimmer zou kunnen maken dan gy

het nu zyt. Hoort gy nu hoeveel ik u acht en voor welke mannen ik u aenzie?

Ik zal geen omweg maken, maer het u met het regte woord zeggen: voor ezels en voor niets anders.

Zoo de schryver zou iemand moeten raedplegen hebben? Ongetwyfeld u. Gy zult hem de Geschiedenis zyner stad komen leeren! Wat moet men toch hooren!

Sumite materiam vestris... æquam viribus. Hon. *Ars poet.*

Neemt eene stof in evenredigheid met uwe krachten, dat wil zeggen: dommerikken, beoordeelt dommerikken, en laet iemand, die van al wie kennissen bezit, in zyne stad geacht wordt, in rust.

Gy berispt de loffelyke onderneming van zich het eerst onder zyne stadgenooten de taek opgelegd te hebben de Geschiedenis van Aerschot trachten uit de duisternis te trekken, waerin zy voor een groot deel van onze medeburgers verholten lag.

Dit had de schryver van u verwacht. Maer nog eens: de lastertaal is het wapen der slechten, en door slechten veracht worden is eene eer.

Waerom zyt gy M. Leyssens in het uitgeven der *Geschiedenis* niet voorgegaen? Dan zou hy zich die moeite niet hebben moeten geven om naderhand nog met allen slach van schimpwoorden en beleedigingen beloond te worden?

Waerom? Omdat gy in de grootste onkunde zyt van de Geschiedenis uwer plaets, omdat gy zelfs in staet niet zyt eenen enkelen goeden volzin te schryven.

Gy beschimpt den schryver, omdat hy voor de eer zyner stad werkt. Het is eene schande voor u en voor Aerschot.

Hy mogt tot tekst zyner Geschiedenis nemen de woorden van den romeinschen redenaar: *Suum cuique pulchrum*, dat is, aen iedereen is het zyne schoon, aen my is Aerschot lief. Ja, zyne stad is hem schoon; daarvan heeft hy het bewys gegeven.

Over den *Prospectus* der Geschiedenis sprekende, braekt gy op nieuw een samenstel van leugens uit. Ik zal u de waerheid gaen zeggen : twee maenden na dat de schryver zyn werk begonnen had, is de *Prospectus* verschenen, en waerom dan het boek niet onmiddelyk in het licht gekomen is, dit kunt gy aen Mynheer Ingelberts, die het van toen af in zyne drukkerij gehad heeft, gaen vragen.

En wat zegde M. Leyssens in dien *Prospectus*?

Eenvoudiglyk dat hy zyne *Geschiedenis* ging uitgeven, omdat weinige Aerschotenaers de stad, onder het historische oogpunt beschouwd, kenden, en aengezien niemand die taek op zich scheen te willen nemen.

Kon hy anders spreken?

Wat u betreft (u volgens uwe oordeellooze Beoordeeling beoordeeld), zult gy uit zyn werk uw voordeel kunnen trekken, want het was voor niemand meer noodig dan voor u.

Uwe weinige bladzyden zyn zoodanig met fouten besmeurd dat gy u zoudt moeten schamen iets in het openbaer te laten komen, hetwelk men u zooveel te minder kan vergeven dat er onder u zyn die reeds jaren tellen, en aen welke het bygevolg niet meer zal mogelyk zyn nog veel by te leeren.

La montagne en travail enfante une souris, zegt Boileau, de wetgever des franschen Parnassus.

Gedurende zes weken werken al die verstandige schimp-schryvers uit al hunne magt, elken avond brengt ieder het zyne by, de vergadering verlengt zich tot diep in den nacht, verscheidene dier geesten vermageren, teren zichtbaerlyk af door dit overmatige zwoegen, de gansche stad en zelfs de omliggende plaetsen zyn in eene onverduldige afwachting van het groote werk, dat den dag ging zien, op elk oogenblik komt de eene of de andere aen M. Leyssens aenkondigen dat hy eens voor goed ging door de vuil-

nis gesleurd worden. Gy kunt denken hoe vervaerd hy was.

En wat kwam er nu eindelyk uit al die, als gekapt strooi byeengebragte, bouwstoffen?

Een nietig, een plomp, een dom werk.

Ik geloof waerlyk dat al die personen de hersenen beroerd hebben en raed hen daerom ook in het vervolg te Gheel hunnen onnoozelen klap te gaen verkoopen, want ik, gelyk al wie een gezond oordeel bezit, lach met hun zot voortbrengsel.

De schryver zou aen de botterikken moeten zeggen hebben, waer hy de oorkonden, ter steun des tweeden hoofdstuks zyner *Geschiedenis*, geput heeft.

Die vraag, domme hekelschryvers, is een nieuw bewys uwer onkunde in onze *Geschiedenis*; gy toont daerdoor dat gy alleenlyk nog niet weet welke schryvers over Aerschot handelen. Doorbladert Gramaye, Butkens, Justus-Lipsius, Montanus, Guicciardyn, *le Théâtre de la Noblesse*, enz., dan zult gy het vinden, groote geschiedkundigen.

Maer om daertoe te komen, zoudt gy nog verscheidene broeken op de banken der school moeten verslyten, hetwelk gy niet voornemens zyt.

Al wat gy aentoont is Miræus en Van Gestel. Denkt gy dan dat M. Leyssens die schryvers noodig had, terwyl de andere, van oneindig meer gezag, welke ik aengehaeld heb, tot zyne beschikking waren.

Zelfs de opnoeming der dry werken, welke gy geraedpleegd hebt, is eene nieuwe proef dat gy over Aerschot niets bezit en er ook niet het minste van kent.

Hetgeen gy ook al praet van die kopy, uit welke de schryver zou getrokken hebben, is weeral eene leugen, waerom hebt gy hem niet aangeduid wat er uit die kopy in zyn werk staet?

Wat de stukken aengaet, die op het stadhuis berusten, wilt gy my daarmede eens de Geschiedenis van Aerschot maken?

Vóór eenige jaren heeft dit nog een persoon dezer stad meenen te ondernemen; maer, by gebrek aen genoegzame bewysstukken, heeft hy het moeten in de haeg laten steken. Die bezat nogtans wat meer kennissen dan gy.

Gy moet, zoo als men uit het voorgaende al kan zien, Voltaire gelezen hebben; want gy volgt uitnemend wel den grondregel, dien hy aen zyne aanhangers voorschreef: « Liegt maer, liegt maer, zegde hy hun, er zal toch altyd iets van blyven. »

Hooren wy de beknibbelaers zelven spreken: de styl der Geschiedenis, zeggen zy, is tamelyk goed, *tamelyk*, verstaet gy het, uitgezonderd dat hy meer gelykt aen dien eener romance dan aen dien eener historie.

Kent gy het onderscheid niet tusschen roman en roman-*ce*? Het is ongetwyfeld het eerste, dat gy zeggen wilt.

In Gods naem, spreekt toch van geen *styl*, want ik ben verzekerd dat gy niet bekwaem zyt om te zeggen wat men door dien term verstaet.

Aengaende den styl uwer *Oordeellooze* Beoordeeling moet ik bekennen, om onpartydig te zyn, wel te verstaen, dat hy wel overeenkomt met al hetgeen gy schryft, dat wil zeggen: dat hy platter is dan plat.

Luistert naer hetgeen zy verder zeggen: « Voor de Geschiedenis van Mynheer den professor Leyssens zouden vele menschen, in het lezen, wel het woordenboek van Weiland nevens hen moeten liggen hebben, om de hoogdravende woorden zyns werks, woord voor woord, op te zoeken. »

Gy zyt voorzeker in het geval geweest van in het woordenboek te hebben moeten bladeren.

Gy bekent dan dat M. Leyssens voor u te hoogdravend geweest is. Hy zal dan in het vervolg wat eenvoudiger

schryven; dan zult gy u een beter gedacht kunnen vormen over hetgeen hy op het papier brengt. Zoo, gy bekent dat zyn werk voor u te hoogdravend is, en gy wilt het beoordeelen, dat is redeneren, gy velt een oordeel over iets, dat gy niet verstaet. Wondere mannen!

Weest maer voorzigtig, want met al uwe zothed zult gy nog zoo ver komen dat gy van u eigenzelven zult kwaed schryven.

De zinscheiding in de *Geschiedenis* wordt beknibbeld. Straks ga ik u een staeltje geven van de kennis, die gy onder dit opzigt hebt.

Gy zegt dat de schryver Justus-Lipsius veracht. Valschaerds, als hy zegt: *de geleerde schryver*, is dit hem verachten? Ik denk dat hy oneindig meer eerbied voor zulke mannen heeft dan gy, die terstond het gezag gaet miskennen van eenen beroemden historieschryver uit de XVII^e eeuw, op wien zich Belgie teregt beroemt.

Ik kom nu aen de nota, die in de Geschiedenis betrekelyk den arend der romeinsche legioenen geplaatst is.

Ah! M. Leyssens mogt, korthedshalve, niet zeggen dat de arend een standaerd was?

Honderd plaetsen zal ik u aentoonen, waer ik hetzelfde lees.

Onbeschofte hekelschryvers, kent gy dan een enkel woord van rhetorica? Weet gy niet dat, volgens de figuer *synecdoche* genoemd, men een deel voor het geheel mag nemen, en gevolgentlyk zelfs nog al mag zeggen: *de romeinsche arend* voor: *de standaerd der Romeinen*, op welks bovenste zich een arend verhief.

Begint gy nu te bemerken hoe zwak toch al uwe argumenta zyn, en hoe gemakkelyk men ze omverstoot?

Over de afleiding van het woord Aerschot weten de vuile schryvers ook iets.

M. Leyssens heeft eene afleiding gegeven, zeggen zy, die men in andere werken niet vindt. Dat weet ik. Nu,

daertegen vinden zy niets in te brengen; nogtans juist, omdat zy hem eigen is, houden zy zich aan die van eenen anderen schryver, dien zy niet kunnen noemen: dusdanig sterk is hun geheugen! *Memoria tenax!* Dit moet niet verbazen: de drank verslapt het geheugen.

Wilt gy my ook eens zeggen waer de sterkte stond, waervan gy in die afleiding spreekt?

Het is niet genoeg zoo maer op te praten.

Mannen, die door vroegere werken bekend zyn, als M. David, gelooft men zoo al op hun woord; maer van schryvers, als gy, die voor niets bekend zyt dan voor het uitbraken van walgende scheldwoorden, moet men weten uit welke bron het gezegde voortkomt, om het aan tenemen.

Over Cesar nu. Weet gy wie de schryver verstaet door die mannen, welke zich zouden beroemen hunne afkomst aan eenen vreemdeling verschuldigd te zyn?

Dat zyn diegenen, welke, door hunne lastertong en slechte daden, onze stad in de oogen van iedereen zoo leelyk maken en in kleinachting brengen.

Ja, het bloed onzer voorvaders stroomt niet door de aderen van die lafaerds, welke naemloos iemand, als straetjongens doen, eene reeks van beleedigende persoonlijkheden durven naer het hoofd werpen.

In vitium ducit culpae fuga. Hor.

In zyne meening over de wapenen der stad is de schryver niet gansch juist geweest; maer gy, daerover sprekende, zyt in eene dwaze, lompe fout gevallen.

Gy zegt dat de arend vroeger op onze wapenen was dan de lelie.

Neen, de lelie was er vroeger op, en om u gauw op den regten weg te zetten zal ik u slechts doen opmerken dat de familiën van Schoonhoven, Rotselaer, Wezemaal, Riviere, Staden, Lierre en Stalle, dat is al de huizen, welke

Aerschot in de twaelfde eeuw, vóór dat het eigendom der hertogen van Brabant werd, op hunne wapenen de lelie en niets anders dan de lelie droegen.

Bewyst dit weeral uwe onwetendheid niet? Gy zegt dat de eerste der bekende graven van Aerschot, die aan de eerste kruisvaart deel nam, Hendrik heette, en M. Leyssens dat het Arnulf was.

Ah! onnoozelen! Gy moestschaemrood worden; wat, gy durft zelfs den grooten historieschryver Butkens valschen maken?

Neen, gy zyt mis in uwe gissing en M. Leyssens is in de waarheid.

Meliora doctus, meliora sequar.

Kondet gy my iets beter leeren dan de schryver, ik zou dit in dank aannemen; maer tot hiertoe hebt gy niets dan eene aeneenschakeling van de grootste dom- en valscheden afgegeven.

Weeral nieuwe leugens. M. Leyssens heeft in zyne Geschiedenis vele latynsche uitdrukkingen, die hy in het vlaemsch vertaeld heeft.

Aengezien zy daerop niets af te keuren vinden, gaen zy in hun dom werkeenen latynschen volzin aenhalen, waerin *cæpisse* voorkomt, en zeggen dat M. Leyssens dit woord door *voltrokken* vertaeld heeft. Valschaerds, ik zie *voltrokken* in zyn werk, bladzyde 6, regel 47 staan, maer geen enkel latynsch woord.

Gy wilt M. Leyssens gaen het latyn leeren. Ik geloof dat hy u, buiten het latyn, nog vele andere zaken zou kunnen wys maken, die u wel voordeelig zouden zyn; want gy toont door uwe domme woorden, dat gy weeten niet der eerste klasse zyt, niet alleen in latyn, maer nog in vlaemsch, historie en letterkunde in het algemeen.

M. Leyssens zou, uws dunkens, ongetwyfeld de lessen moeten gaen bywoonen van die uitstekende heeren profes-

soren, *doctissimi atque ornatissimi viri*, eenen onbeschaefden schaver en eenen gemisten . . .

Men gaet een ledige in de *Geschiedenis* aanwyzyn, en ziet: van 1283 springen de lekkere beknibbelaers in eens op 1462, jaer der instelling onzer donderdagsche markt.

Het is gemakkelyk leemten te vinden; maer, waerom ze dan niet aengevuld? Omdat het gemakkelyker is te zeggen dan te doen. Om eene *Geschiedenis* te maken, hebt gy geene kans gezien, niet waer? Dit was wat te zwaer voor uwe zwakke schouders; maer daerop, zonder te weten wat gy zegt, af te keuren dat kunt gy, even als elke onnoozele herbergprater dit kan, tusschen pot en pint.

De *Oordeelooze Beoordeeling* wel nagaende, moet men bekennen dat het niet de Beoordeeling des werks is, maer de Beoordeeling van den persoon des schryvers. Gy hebt lang reeds de gelegenheid gezocht om tegen hem, gelyk gy het tegen de achtbaerste heeren der stad alzo dikwils gedaen hebt, uwen haet uit te spuwen, en zyn werk heeft u nu tot voorwendsel gediend.

Hy mag u de woorden van J.-B. Rousseau herhalen:

Une haine farouche
Préside aux jugemens que vous lancez sur moi.

De verontwaardiging zoo my van myn onderwerp afhellen. Komen wy daertoe terug.

Domooren, gy zegt dat de schryver op bladzyde 33 bybrengt dat Blanca van Braband hare jongere zuster Maria voorging in het graf. Vindt gy dan op het einde des boeks in de drukfeilen niet: bl. 33, reg. 6, staet *jongere*, lees: *oudere*.

Eh wel! Is dit de loop van het leven dateen jongere voor eenen ouderen sterft? Slimme uitzifters!

Dat gy wat nauwkeuriger een werk lazet, dan zoudt gy uwe *kostelyke Beoordeeling* met zulke valsche en domme wederleggingen niet bekladden.

Wat gy verder zegt dat het graefschap Aerschot in een ander kan ingelyfd zyn, is valsch; dat het in verscheidene erfdeelen gespleten werd, is nog valsch, en, dat by gebrek aan erfgenamen of door den oorlog die eertitel verloren gegaen is, is nog al valscher. Leest het tweede hoofdstuk der *Geschiedenis* van M. Leyssens, of de werken, die ik u hiervoren aangeduid heb, dan zult gy wat beter weten wat er van Aerschot achtervolgens geworden is.

Weet gy welk het doel des schryvers geweest is in hetgeen gy zyn uitstapje noemt?

De magt, den rykdom, de grootheid der edele familie van Arenberg te doen kennen.

Hebt gy daer ook al iets tegen? Het is nog al te verwonderen dat gy daer zyne doorluchtige Hoogheid, Mgr. den hertog van Arenberg, die gansch Europa door geacht word, niet aanrandt, gy die alles wat achtenswaardig is, veracht.

Groot nieuws. Men eischt de beschryving van Meetshoven, Speelhoven, Speelgoed en het Tolhuis.

Wie van u heeft toch het ongelukkig gedacht gehad daarvan eene beschryving te vragen, van die koten voor sterke kasteelen te willen doen doorgaen?

Leugenachtige lippen zyn in verachting by den Heer. De schryver heeft buiten de waarheid niet willen gaen.

Voor Schoonhoven, dit ware nog iets anders; maer, wat het kasteel van Stade betreft, wilt gy my daarvan eens de beschryving doen?

Ik twyfel zelfs of gy wel weet waer het gestaan heeft.

Luidt de klokken, Aerschotenaers, doet het kanon weergalmen: eene buitengewoone zaak gaet ons geopenbaerd worden. Luistert: « De werklieden waren in tien ambachten verdeeld. » Die man gaet in het nageslacht leven, hy die zulke geheimen komt afgeven. *Gloria homini!* Glorie aen dien man, glorie aen dit groot vernuft! waer-

lyk, met den vermaerden hollandschen dichter Bilderdyk, moet ik van hem zeggen : « Ik weet niet hoe één hoofd aen zooveel wysheid komt. »

Een plasregen van nieuwe scheldwoorden en verwyttingen gaet den schryver overstroomen.

Om het kort te maken, zal ik hier vragen, waerom men den schryver der *Geschiedenis van Aerschot* wil aenranden voor hetgeen hy in zyn werk over de hoogzael, de gestoelten en het gekleurd glas zegt? Is hy dan de eerste, die daerover spreekt? M. Gens en andere schryvers van groote verdiensten hebben, van voor verscheidene jaren, hetzelfde gezegd en tot in de dagbladeren toe herhaeld.

Waerom wreekt gy dit dan op hen niet?

Overigens M. Leyssens heeft daer daedzaken beweend, zonder wie het zy persoonlyk te raken, zonder zelfs zich bekommerd te hebben door de beslissing van wie dit plaats gehad had. Stappen wy dus verder.

De fyn- en schrandereheid der beknibbelaers gaet alweêr blykbaer worden. De *Geschiedenis* was reeds afgedrukt, toen daer, onder andere drukfeilen, nog deze bemerkt werden : bl. 50, reg. 20, *staedsraed* in plaats van *staetsraed*; bl. 98, reg. 20, van 1335 tot 1339, in plaats van : van 1235 tot 1239. Over zulks iets gapen zy, zy springen over eene eeuw en komen op 5 jaer af. Zy zeggen dat in 1650 het gasthuis heropgerigt werd, en M. Leyssens dat het in 1655 was. Zy zyn weêral met hunnen Van Gestel daer; die man heeft het te lyden.

Geleerde hekelschryvers, gy moest zeggen : *ipse dixit*.

Van Gestel, daer zy hem alleen bezitten, verkiezen zy aen al de schryvers, waerop M. Leyssens zich gegrond heeft.

Uitval tegen de middelbare school!

Als gy dit gesticht in het belagchelyke trekt, dan is het ongetwyfeld om een ander in tegenstelling als wonder te doen voorkomen.

Gy kraemt altyd uwe eigene lofspraak uit tot zelfs in het dagblad. Wy willen ons zoo belagchelyk niet maken. Eigen lof stinkt, zegt het spreekwoord. Overigens, ieder te Aerschot weet waeraen zich daerover te houden.

Buitengewoone tyding. M. Leyssens zegt dat de Capucynen door de fransche omwenteling van het einde der laatste eeuw uit de stad verdreven werden. De geleerde vernuften weten iets meer : « De laatste pater, zeggen zy, stierf op de Boonwyk in een huis. »

Wie zou niet lagchen by het hooren van zulke wondere dingen : « De laatste pater stierf in een huis. »

Ongetwyfeld, by gebrek aen adem?

Van het godshuis der ouderlingen weten de alverbeteraers ook iets : ik herhael hetgeen de schryver daerover gezegd heeft en alle wel denkende en wel oordeelende personen met hem bekennen, dat het tot voorbeeld dienen kan.

Niets is goed in uwe oogen. Wat moet gy hoogmoed hebben en u als volmaekt beschouwen, en helaes! Gansch dit boekje toont u hoe beweenlyk onvolmaekt gy zyt.

Gy zult moeten gaen gewaar worden dat gy eenen splinter in het oog van uwen naesten ziet, en dat een balk in uwe eigene oogen u ontsnapt.

Ik ben nu aen de laatste afdeeling der *Oordeellooze Beoordeeling* gekomen.

Eerst van de hoogzael der O.-L.-V.-kerk.

Gy beweert, schrandere geesten, dat de schryver daerover eene tegenstelling bedryft. Dit vind ik zoo weinig eene tegenstelling dat ik met hem nog altyd van het

gedacht ben dat onze hoogzael, wat de beeldhouwkunst betreft, zoo schoon is als vóór dry eeuwen, maer niettemin van haer oorspronkelyk voorkomen beroofd is.

Begrypt gy het nu?

Gy schynt ook te zeggen dat M. Leyssens de schildering van de hoogzael afkeurt. Ver van daer; hy ziet zoo wel als gy en ik dat de schilder, die dit werk uitgevoerd heeft, zich byzonder wel van zyne taek gekwetent heeft en daervoor allen lof verdient.

Het is daerop niet dat de schryver gekomen is. Lager hebt gy gelyk. Het is toch onvergeeflyk zich in de soorten van schildering te bedriegen. Maer, waerom heeft de verwer van de oude schildery der HH. Sacramenten, die zich in het koor van het Hoogwaardige bevindt, niet eenige bladzyden in uw spitschrift toegewyd om zyne medeburgeren de watervarf uit olievarf te leeren onderscheiden? Dit ware voor M. Leyssens en voor alle toekomende schryvers een werk van een onschatbaer genut geweest tot het behouden hunner faem.

Het sermoon gaet beginnen: *Medice cura te ipsum*; geneesmeester, genees u zelven, zeggen zy aen den schryver.

M. Leyssens moet u wel dankbaer over uwen goeden raed zyn; want, daer hy nog jong is, en vóór een goed jaer, gelyk gy zegt, nog deugdzaam was, is er voor hem nog beternis te hopen. Gy hebt daerdoor getoond dat alle liefde jegens hem in u niet uitgedoofd is, gy hebt daer wel gedaen; men moet het slechte in zynen oorsprong uitroeijen. *Principiis obsta*, zegt Ovidius. Gaerne zou ik u eenen soortgelyken raed aanbieden; maer, aengezien gy al zekeren ouderdom hebt en geheel uw leven niets gedaen hebt dan tweedragt zaeijen en menschen bespotten, zal het u uitnemend veel moeite kosten u nog

te veranderen. De daer aengehaelde dichter voegt immers achter: *principiis obsta*

... *Sero medicina paratur,
Cum mala per longas invaluere moras.*

Ja, het zal u onmogelyk zyn u nog te herschaven, het kwaed heeft by u te diepe wortels geschoten.

Weéral een nieuwe raed. De schryver, nog onbaerdig zynde, zou nog eenige jaren moeten wachten hebben om zich aen het publiek te doen kennen. Gy hebt volkomen gelyk, nogtans nog jong en daerdoor onbaerdig zyn, dat is te vergeven; maer dat er onder u zyn, die tweemaal en zelfs meer, zynen ouderdom hebben en daerby in stof van letter-, taal- en geschiedkunde nog zulke vlasbaerden zyn, dat is schandelyk, zeer schandelyk, want die gaen, tot in hunne laetste dagen, in de domheid gekluisterd en gedompeld blyven. Wil ik u eens iets raden, dat is, dat gy wel zult doen met voor uw leven lang aen het schryven vaerwel te zeggen. Gaet liever in de herbergen wat boerenklap praten, daerin belooft gy beter te zullen gelukken.

Over de handelwyze van dien heer, van wien gy daer spreekt, wat zegt de schryver daervan? Volstrekt niets. Er is van geene personen in zyn werk gesproken.

In eenen volzin lager komt gy op de familie des schryvers. Wat! Denkt gy dat hy zich dit tot schande moet rekenen? Neen, dat is hem eene eer, daerover moet hy trotsch zyn.

Verders, daerover is niet het minste te zeggen.

Weet gy wat M. Leyssens antwoordde toen men hem kwam aenkondigen dat gy daerop kwaemt: « Zy willen dan zeggen dat ik, vóór eenige jaren niets was en nu iets ben. Ik zie dit niet, zegde hy, mits ik nog altyd met myne ouders hetzelfde huis bewoon, waerin ik van myne kindsheid af door hen opgebracht ben. »

Doch, om u te bewyzen hoe laag en onverstandig gy daer handelt, ga ik in eene kleine afwyking:

Si licet exemplis in parvo grandibus uti. OVIDIUS.

Hebt gy al ooit van den vermaerden veldheer Beek hooren spreken? Ik ben verzekerd dat gy met *neen* moet antwoorden, aengezien gy liever met Bacchus dan met boeken omgaet.

Nu, die beroemde man werd in 1588 te Bastogne (Luxemburg) van zeer arme ouders geboren. Na veehoeder en vervolgens bode geweest te zyn, nam hy dienst in een hoogduitsch regiment voetvolk. Door zyne verdiensten kwam hy weldra tot de hoogste graden van het leger. Eens door eenen persoon van den hoogsten adel over zynen oorsprong beschimpt wordende, antwoordde Beek: « Het is waer dat ik bode geweest en generael geworden ben; maer gy, indien gy bode geweest waert, dan zoudt gy het uw geheel leven gebleven zyn. »

Voelt gy nu hoe plomp en laeg het is zulke verwytingen te doen? Tot wie keert de schande terug? Tot u alleen. Ik versta zelfs niet hoe gy daerop durft komen; ongetwyfeld kan men u zeggen: *Atavis edite regibus*.

De eene komt van de melktyl, de andere van den verfpot, een derde uit het snuifstof, en dat wil van oorsprong spreken.

In dit alles hebt gy nogtans een oogmerk van belangen. Gy wilt daerdoor een pluimpje winnen by dien byzonderen persoon, maer ik geloof dat gy daerdoor het tegenovergestelde uitwerksel zult bekomen. Die heer heeft te veel, hetgeen wy in het fransch *délicatesse* heeten, om na verscheidene jaren iemand eene weldaet, in de kindschheid bewezen, te komen herinneren. Van eenen anderen kant heeft hy te veel kennissen om u niet te waerden voor hetgeen gy zyt, dat is voor onwetenden.

Men heeft gewerkt, zegt gy, om Ch. Leyssens te maken, niet hetgeen hy nu is, maer hetgeen hy over een goed jaer was, te weten: een burger, die zyne kennissen tot onderstand der Kerk en Godsdienst zou gebruiken.

Over een goed jaer was hy dan nog een brave jongen; dat wil zeggen eer hy aen de middelbare school was.

Maer zegt my toch, zal dit dan aen eenen persoon iets veranderen de eene of de andere bediening uit te oefenen?

Al de kennissen, die hy bezit, zal hy, geloof ik, altyd, even als over een goed jaer, gebruiken ter verdediging van Kerk en Godsdienst.

Ook al wie met eene heilige waerdigheid bekleed is, boezemt hem eerbied in; slechts één is er, voor wien hy dien niet heeft, en zoo is hy alleen niet.

Vuile spotschryvers, al wat gy tot nu toe uitgebraekt hebt, zyn leugens en valschheden.

Gansch uw schrift van het begin tot hier is zoo walgend als de domme Jef, die byna het mark der tabakzakken lezen kan.

Gy beweert dat de schryver de kloosters haet. Leest dan bladzide 89 zyner Geschiedenis, waer hy, van het gasthuis sprekende, zegt: « Dit klooster, het eenigste dat de al vernietigende omwenteling van het einde der laetste eeuw gespaerd heeft, is niet vry geweest van onrust. De pest had in 1575 de stad aengerand en dezelve byna ontvolkt. Slagtoffers der verknochtheid aen hare pligten werden al de gasthuiszusters, enz. »

Wat zegt hy van het Begghynhof? Leest de bladziden 91 en 92 der Geschiedenis.

Leest de meening, die hy op bl. 92, reg. 11 en volgende, uitdrukt ten voordeele van het Begghynhof, meening welke hem nogtans persoonlyk eigen is. Hy zegt daer:

« Onmiddelyk na de opregting van het Begghynhof ziet men onze stad in bloei toenemen, en, indien men niet kan zeggen dat, gelyk vele kloosters de wieg en opkomst van steden geweest zyn, het Begghynhof het begin van Aerschot heeft uitgemaekt, zoo moet men eventwel bekennen dat het veel bygebragt heeft om aen onze stad die aangelegen-

heid te geven, welke het een vierde eener eeuw later tot sterkte maakte en tot vrye gemeente verhieft. »

Is dat toonen dat hy de kloosters haet. Neen; zy die in strenge beroovingen hun leven overbrengen, die de wereld en al wat hen daeraen vastkleefde, vaerwel gezegd hebben, die eerbiedigt, die bewondert hy zelfs.

Ik moet u nogtans doen bemerken dat ongelukkiglyk de kloosters altyd niet onberispelyk geweest zyn, en zoo gy dit loochent toont gy alweër dat gy onwetenden zyt in stof van geschiedenis.

By het koor der O.-L.-V.-kerk kan ik my niet beletten eenige stonden stil te blyven.

By geval my daer bevindende, wandelde ik myne oogen links en regts, en ziet: in eens meende ik voor my het voorkomend hoofdje van eenen levenden persoon, van het geleerde Susken te hebben. Allengskens van myne verwondering terug komende, naderde ik de plaets van waer my die verbazing kwam. Toen zag ik dat het een uitgehoud beeld met eenen apenkop was.

Nooit had zich een meer gelykend portret aen myne oogen aangeboden.

Dat is wat teernstig. Spreken wy op eenen anderen toon.

Wat gy daer afgeeft van de kanoniken des kapittels dat zy het beeldhouwkundig werk des koors den kunstenaar zouden overgegeven hebben, zonder hem aen te toonen wat hy daarop vertoonen moest, is dwaze klap, klap voor onnoozele menschen.

Zoo, gy zult dan, by voorbeeld, eenen kunstenaar by u roepen voor een welkdanig werk, en hem zeggen: gy moogt afschetsen wat gy wilt.

Juist, en als hy u dan zyne eigene spotafbeelding bestelt, zult gy die dan in uw huis te pronken zetten en den kunstenaar betalen?

Welke domheid! Peist toch wat beter na, eer gy iets schryft.

De nota bl. 107 der Geschiedenis krygt ook het hare. M. Leyssens zegt daer eenvoudiglyk, over Quinten Metsys sprekende: eene schildersdochter ontvlamde zyn hart.... Hy verwisselde den voorhamer tegen het penseel.... Zyn eerste voortbrengsel was het portret zyners beminde....

Over die enkele nota doen de hekelschryvers op nieuw eenen onstuimigen uitval. M. Leyssens is weeral zedeloos.

Als in die woorden zedeloosheid is, hoe durft men dan in de collegiën de *Carmina* van Horatius in de handen der jongelingen geven? Die dichter zegt wat meer over de liefde.

Speelt toch de huichelaers niet. Zoo gy kennissen hadt, zou ik u vergelyken by den latynschen historieschryver Sallustius, die, alhoewel zeer berispelyk, in zyne werken den goeden burger uithangt en anderen met ongenade overhekel.

Ik heb u al doen verstaen wie zedeloos is: M. Leyssens of gy.

Het hofken van Emmaüs biedt zich nu aen. Hoe langer, hoe schooner! Wat zal er nog al uit den hoek komen?

Zingt nu onder vreugde sprongen, gy hebt immers de alchimie gevonden:

Ha! Ha! Ha!

Hoezee, Victoria!

TH. VAN RYSWYCK.

Volgens de lekkere schryvers der Oordeellooze Beoordeeling zou de schryver van het kapittel der kanoniken hebben moeten gewagen.

Zoo, M. Leyssens zal in zyne Geschiedenis moeten plaatsen hetgeen hem aangewezen wordt door kladschilders, schavers en herbergschreeuwers! Wil ik u zeggen wat hy vergeten heeft, dat is van uw levensbeschryf ne-

vens dit onzer graven en hertogen te plaetsen. Dit was eene fraeije strydgheid geweest : die apen in vergelyking met de doorluchtige oude beheerschers van Aerschot. Dat was wit en zwart. De dikbuikige tooneelspeler, die zynen rol als een aep aflezen en daerby gebaren als een steenen beeld maken kan, zou het kunnen van buiten leeren hebben voor het tooneel.

Alvorens tot het slot over te gaen ga ik de geleerde heeren hekelschryvers een lesje over de taelkunde geven.

Dit vergt de liefde, die ik hun toedraag en welke ik voor myne geboorteplaats voed.

Over de Taelfouten, waarmede de Oordeellooze Beoordeeling der Geschiedenis van Aerschot gesierd is.

Longum per praecepta, breve per exemplum iter.

Om de herbergiers tegen my niet te krygen, zal ik de les zoo zoo weinig mogelyk trekken, en daerom den kortsten weg, de voorbeelden, gebruiken.

Titel van het Schrift.

1^e fout. Misslagen begaen in eenen titel zelve, dat is wat sterk. Gy schryft : *Beoordeeling van de Geschiedenis van Aerschot*. Hebt gy geene ooren? Wordt gy niet gekwetst door het wangeluid voortgebragt door die herhaling van het voorzetsel *van*? De kleinste regel der nederduitsche woordvoeging of syntaxis is u onbekend.

In het vervolg schryft dan *Beoordeeling der Geschiedenis van Aerschot*. Hoort gy het!

2^e fout. Geagregreerde professor. Geagregreerde, als byvoegelyk naemwoord, neemt in den accusativus *n* aan. Schryft dan *geagregreerden professor*.

3^e Bladzyde.

3^e fout. Styfhoogdigheid. Schryft dan toch *styfhoofdigheid*. Kinderen zelfs maken zulke misslagen niet.

4^e fout. Achter gehad heeft volgt eerst eene onbepaalde wyze *aen te vangen*. In plaets van nu zoo voort te gaen, veranderen zy terstond van samenstelling en stellen dan onmiddelyk twee lydende deelwoorden : *Vervalscht* en *gemarteld*. Waerom woorden, die dezelfde bediening in eenen volzin hebben, niet in denzelfden vorm gesteld? Gy hadt moeten schryven : *vervalschen* en *martelen*, fyne beknibbelaers.

5^e fout. Die *de stempel* dragen, zeggen de geleerde hekelschryvers. Schryft dan toch : die *den stempel* dragen. Weet gy niet dat *stempel* van het mannelyk geslacht is, en men bygevolg in den accusativus mannelyk enkelvoud : *den stempel*, maer niet *de stempel* zegt.

6^e fout. *Alle de* opmerkingen. Alweer zoo iets, dat in het oog springt. Aengezien het voor Aerschot niet al te deftig is dat deszelfs inwoners zoo vele proeven van onkunde in hunne eigene tael geven, wil ik u weer te regt wyzen.

Onthoudt dit nu wel : vóór een bepalend lidwoord, gelyk *de* toch wel is, schryft men *al* en niet *alle*. Dus zult gy u in het vervolg aen dien regel houden en schryven : *al de opmerkingen*.

Indien gy denzelven niet terstond verstaet, peist er wat op na, het is wel de moeite waard dat men zich geweld aen doe om zyne moedertael wat beter te kennen.

4^e Bladzyde.

7^e fout. Iets onvergeeflyker. Zy begaen zelfs dwalingen in eenen regel, die aen alle talen eigen is, in een grondbeginsel van algemeene spraakkunst.

Zy schryven : *de opmerkingen, dien*. Wat domme fouten! zy bewyzen daer dat zy niet het minste, van welke tael het ook zy, kennen. Weet gy dan nog niet dat het betrekkelyk voornaemwoord in geslacht en getal met het zelfstandig naemwoord, waerop het betrekking heeft, overeenkomt?

Mits gy latyn wilt kennen, ziet in de *Grammatica latina* van Seiffen : *de syntaxi*, bl. 3, § 2.

Daer zult gy den regel ook vinden.

Nu *opmerkingen* is vrouwlyk meervoud, dus moest ook het

'betrekkelyk voornaemwoord zoo zyn, en bygevolg hadt gy moeten schryven : de opmerkingen , *die*.

8° FOUR. *Dien*saengaende schryven de doorluchtige geleerden. Laet my toe u in het geheim te verwittigen dat men *dien*saengaende zegt.

5° *Bladzyde*.

9° FOUR. *Overtuygd*. Schryft dan toch : *overtuygd*.

10° FOUR. *Het eerste bladzyde*, zeggen de geleerde beknibbelaers. Uilen ; *zyde* is vrouwelyk, en dus ook *bladzyde* ; want in het nederduitsch nemen de samengestelde woorden het geslacht van het laetste woord aan. Schryft dan in het toekomstige : de *eerste bladzyde*. Dan zult gy aan de kinderen, die uw vuil schrift lezen, zulke slechte voorbeelden niet geven.

De fouten, waarmede uwe Oordeellooze Beoordeeling onder taelkundig, historisch en menschlievend opzigt besmeurd is, moeten door alle brave en onderwezene ouders aan uw vuil en dom boekje den ingang in hun huis doen sluiten.

11° FOUR. In uwen naam *zelve*. Schryft dan toch *zelven*. *Zelf* maakt in den accusativus mannelyk niet *zelve*, maar *zelven*, en in vraegt toch wel dien naemval achter zich. Gy behandelt onze schoone moedertaal erbarmelyk slecht, al zoo slecht en dom als gy het met M. Leyssens *zelven* doet.

12° FOUR. *Welker* roem, zie ik verder. Zelfde misslag als hiervoren.

13° FOUR. *Onoplettenheid*, schryft : *onoplettendheid*. Liet gy niet dat dit woord bestaat uit het byvoegelyk naemwoord *onoplettend* en den uitgang *heid*, en dat derhalve de *d* moet blyven?

14° FOUR. Gy moet ezelsooren hebben. Het is weeral : *van den naam van* den schryver. Waerom schryft gy dan toch niet : *van den naam des* schryvers?

15° FOUR. De tekst *van* het werk *van* M. den regent. Zy vallen, voor eene verandering, wel te verstaen, in den eenwigen zelfden misslag. Gy moest geschreven hebben ! De tekst des werks *van* M. den regent.

16° FOUR. Men ziet weeral : ik moet bekennen dat dien... is. Ezels, schryft : *die*, het is in den nominativus.

17° FOUR. Deze is : *van den schryver zelfs*. Schryft dan : van den schryver *zelven*. Zelfs is een bywoord.

18° FOUR. Van M. Leyssens *zelve*. Onkundigen, zegt *zelven*.

Wat wil ik nog verder gaen ? Ik heb slechts twee volle bladzyden overzien en reeds 18 van die grove fouten aengehaeld, die iemand, welke voor het publiek schryft, zouden moeten schaemrood doen worden.

Om myne Beoordeeling niet te lang te trekken, zal ik over de zinscheiding maar twee voorbeelden geven.

Zy schryven op den voorlaetsten regel van hun dom voortbrengsel : *indien, deze kleine beknibbeling*. Achter indien, waer de komma niet mogt staen, is er een te vinden, en waer de scheiding noodig was, als op den laetsten regel tusschen *Aerschot* en *den* in : *Aerschot den*, plaetsen zy niets.

Bemerkt gy nu dat in plaets van : niets is geleerder dan dit schryft, gelyk zy in het dagblad geschreven hadden, men nu moet stellen : niets is dommer, onwetender en zotter dan die vuile bladzyden.

Men ziet dat zelfs de laetste regel van hun vuil schrift met fouten besmeurd is, waeruit men moet besluiten dat de zon aan die plumpe en onwetende kerels al hare stralen tot verlichting des verstands geweigerd heeft.

Gy hebt M. Leyssens met een nieuw spotschrift bedreigd.

Daer hy zich niet zou willen vernederen u te antwoorden, neem ik, in zyne plaets, de uitdaging aan ; maar ik verwittig u, ongetitelde heeren, dat ik dan wat dieper, wat nauwkeuriger zal gaen ; nu heb ik alles slechts zachtjes aengeraekt.

Begint dus weeral maar eens op nieuw te zingen, dan zal de beurt aan my zyn :

Tu deinde sequere, Menalca.

Alternis dicetis : amant alterna Camoenæ.

Verscheidene zaken , waarmede zich de drukker gelast
had , hebben het verschynen van dit werkje vertraegd ,
en door haest misschien eenige fouten doen begaen , welke
de schryver zelf gelieve te verbeteren.

Verschiedene zaken , waarmede zich de eerzeker gelyk
had , hebben het verschoonen van dit wettige verschoon
en door haest inschepen eenige fouten doen begaan , welke
de eerzeker wettig gelieve te verhooren.

